

**Vilniaus
universitetas**

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos
ir darbo ministerija

SKURDO IR NELYGYBĖS RODIKLIŲ PROGNOZAVIMAS EKONOMINIO AUGIMO IR COVID- 19 PANDEMIJOS KONTEKSTE LIETUVOJE

Vitalija Gabnytė, Aušra Čižauskaitė, Jekaterina Navickė

„COVID – 19 pandemija ir lėtinės socialinės
politikos ligos, laimėjimai bei receptai“
konferencija
2021 m. spalio 22 d.

PLANAS:

- Motyvacija skurdo ir nelygybės rodiklių prognozių atlikimui;
- Metodika, taikomos prielaidos;
- Skurdo ir nelygybės rodiklių prognozės.

MOTYVACIJA

- Oficialūs skurdo ir nelygybės rodikliai ES yra skaičiuojami pasitelkiant apklausos duomenis, kurie pasižymi kelių metų atsilikimu. Esantis duomenų atsilikimas apriboja galimybes turėti naujausią einamųjų metų statistiką.
- Skurdo rodikliai yra nelinijiniai rodikliai, tad jų prognozavimas yra sudėtingas.
- Skurdo ir nelygybės rodiklių prognozavimas iki einamųjų metų svarbus ir dėl politinių motyvų – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija prieš įgyvendinant/planuojant įgyvendinti politikos reformas, atlieka jų poveikio skurdui ir nelygybei vertinimą.
- Eurostat ir Lietuvos Statistikos departamentas taip pat atlieka skurdo rodiklių prognozes, tačiau jų pateikiamos prognozės yra tik iki 2020 m.

Pranešimo tikslas - pristatyti skurdo ir nelygybės rodiklių prognozavimo metodologiją ir jos rezultatus, atsižvelgiant į ekonominio augimo ir Covid-19 pandemijos kontekstą 2019-2021 m. Lietuvoje.

METODIKA

Vilniaus
universitetas

Duomenų
kalibracija

Prielaidos ir apribojimai:

- **Istatymai veikia kaip numatyta**, t.y. pilnas išmokų paėmimas, algų perskaičiavimas ir pan.
- **Mokesčių vengimo tendencijos nesikeičia** prognozuojamu laikotarpiu.
- **Rinkos** ir kitos nemodeliuojamos pajamos atnaujinamos pagal jų vidutinį realų / prognozuojamą augimą, perskaičiuojamas MMA.
- **Stabili PGS duomenų ir simuliacijų paklaida tarp metų**: prognozuojami pokyčiai procentiniais punktais „uždedami“ ant PGS bazės.

PROGNOZIŲ PRIELAIDOS

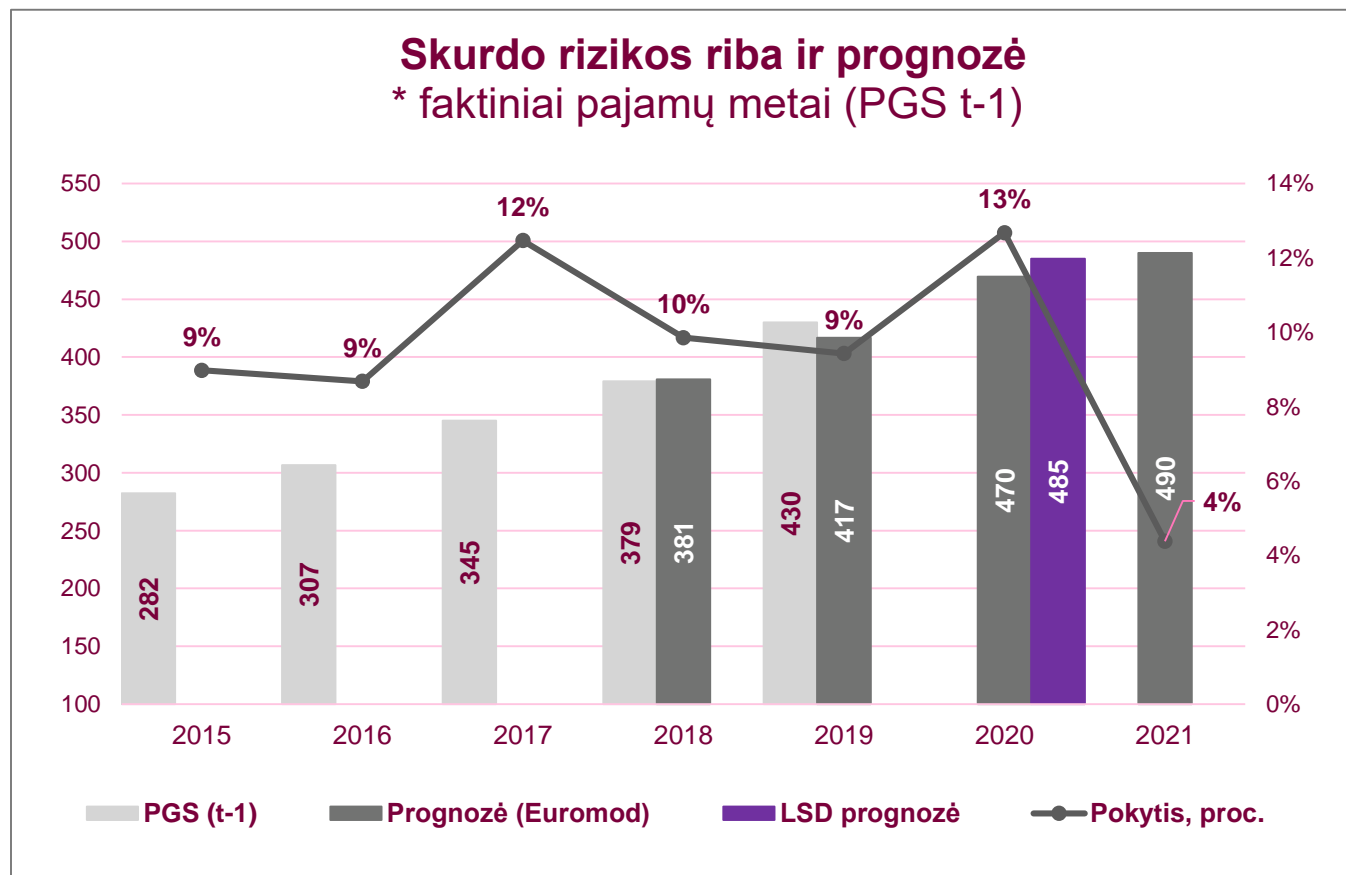
Vilniaus
universitetas

- Skurdo ir nelygybės rodikliai prognozuojami 2019-2021 m. laikotarpiui naudojant naujausiai prieinamus Pajamų ir gyvenimo sąlygų (PGS) tyrimo duomenis 2019 m., kurie atspindi 2018 m. pajamas. Visur nurodomas pajamų laikotarpis.
- Pasitelkiant EUROMOD yra modeliuojami 2021 m. mokesčių-išmokų pakeitimai, atnaujinami baziniai dydžiai.
- 2021 m. prognozės konstruojamos pagal Finansų ministerijos paskelbtus ekonominės raidos rodiklius.

2021 m. ekonominės raidos rodikliai:	2021 m. birželis
Nedarbo lygis, proc.	7.1
DU pokytis, proc.	7.9 (FinMin)
Užimtumo pokytis, proc.	0.7

SKURDO RIZIKOS RIBOS POKYČIO PROGNOZĖ

Vilniaus
universitetas

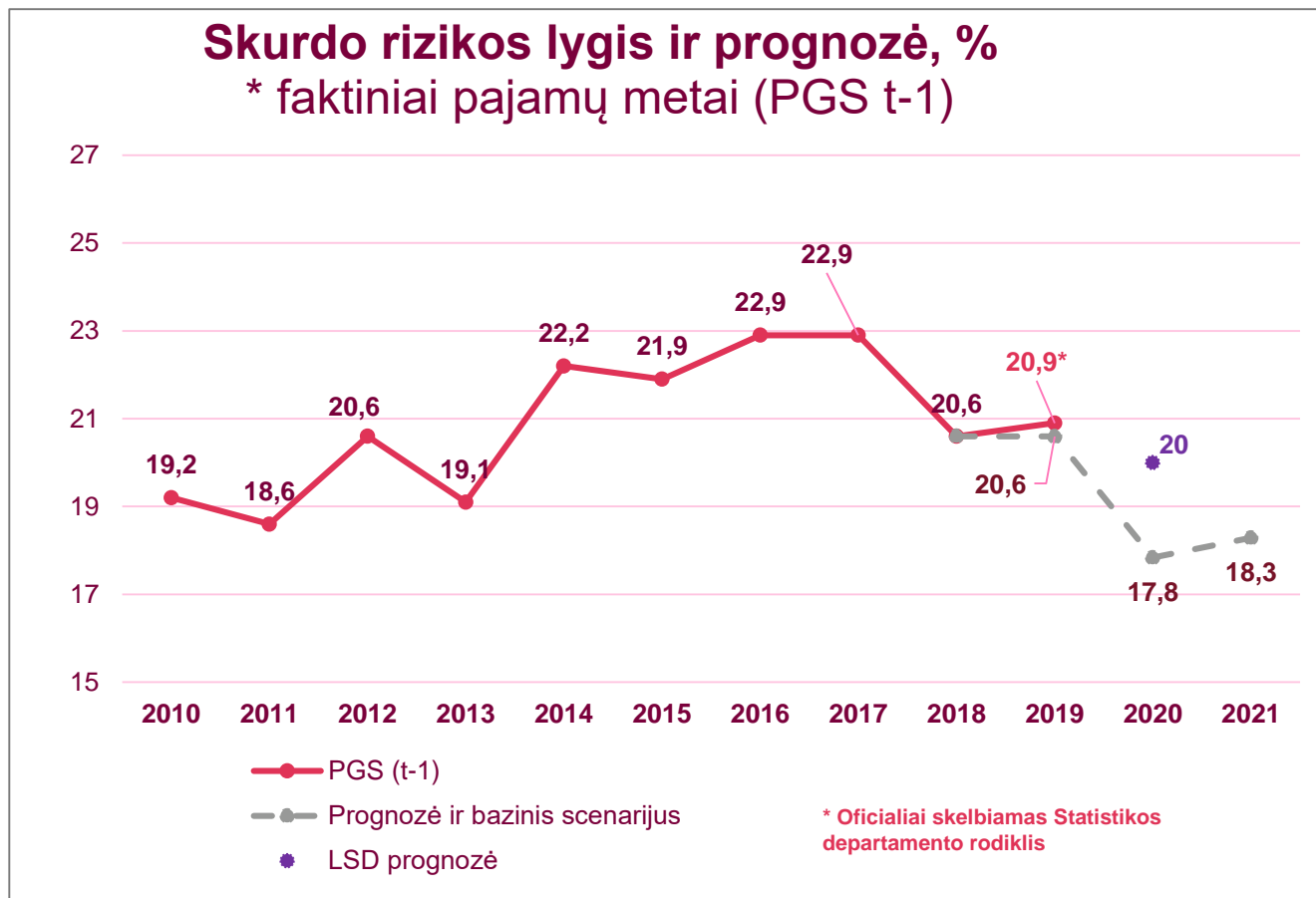

Prognozuojamas medianinių pajamų populiacijoje ir skurdo rizikos ribos augimas 2019-2021 m.

Nepaisant COVID-19 padarinių, pajamų mediana 2020 m. Lietuvoje sparčiai augs (13%), artima LSD prognozėms (13% augimas).

Prognozuojama kad 2021 m. gyventojų pajamų mediana ir, atitinkamai, skurdo rizikos riba didės apie 4%.

SANTYKINIS SKURDAS: SKURDO RIZIKOS LYGIS IR PROGNOZĖ, %

Prognozuojama, kad 2019 m. skurdo rizikos lygis išliks stabilus, o 2020 m. ženkliai mažės nepaisant neigiamų pandemijos padarinių šaliai.

2021 m. prognozuojamas skurdo rizikos lygio augimas.

Kita vertus, prognozuojama, kad skurdo rizikos lygis 2020-2021 m. bus žemesnis, lyginant su iki tol buvusia situacija.

SANTYKINIO SKURDO PROGNOZĖ 2020 M. (%) IR POKYTIS 2021 M. (P.P.) TARP AMŽIAUS GRUPIŲ

Vilniaus
universitetas

	2020 m. prognozė	2021 m. pokytis
Visa populiacija	17.8	0.5
Vaikai (0-17)	16.1	1.5
Darbingo amžiaus asmenys (18-64)	14.1	0.5
Pensinio amžiaus asmenys (65+)	31.3	-0.7

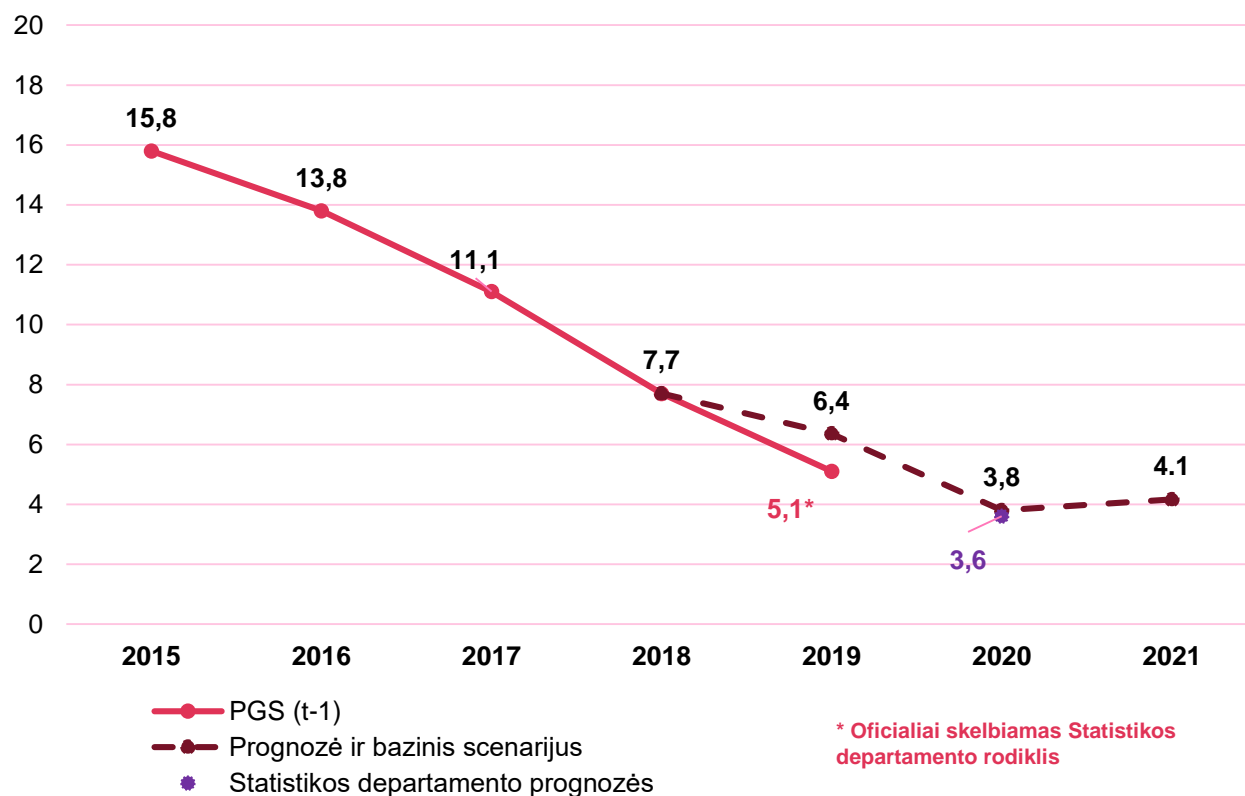
2018-2020 m. skurdo rizikos lygis mažėjo visose amžiaus grupėse. Didžiausi pokyčiai yra matomi vaikų amžiaus (0-17 m.) grupėje, mažiausi – pensinio amžiaus (65+ m.) asmenų grupėje.

2021 m. kiek labiau nei 2020 m. pažeidžiami skurdo rizikai bus vaikai (0-17 m). Kita vertus, numatoma, kad 2021 m. mažės pensinio amžiaus žmonių skurdo rizikos lygis.

ABSOLIUTUS SKURDAS: SKURDO RIZIKOS LYGIS IR PROGNOZĖ, %

Vilniaus
universitetas

Absoliutaus skurdo lygis ir prognozė, %
* faktiniai pajamų metai (PGS t-1)

Numatoma, jog 2019-2020 m. išliks absoliutaus skurdo mažėjimo tendencija.

2021 m. numatomas neženklus absoliutaus skurdo didėjimas iki 4.1%.

Visgi, absoliutaus skurdo lygis išlieka žemas, lyginant su prieš 2020 m. buvusia situacija.

ABSOLIUTAUS SKURDO PROGNOZĖ 2020 M. (%) IR POKYTIS 2021 M. (P.P.) TARP AMŽIAUS GRUPIŲ

Vilniaus
universitetas

	2020 m. prognozė	2021 m. pokytis
Visa populiacija	3.8	0.3
Vaikai (0-17)	4.5	0.2
Darbingo amžiaus asmenys (18-64)	4.4	0.3
Pensinio amžiaus asmenys (65+)	1.3	0.2

Absoliutaus skurdo mažėjimo tendencija 2019-2020 m. yra prognozuojama tiek bendroje Lietuvos populiacijoje, tiek visose gyventojų amžiaus grupėse, ypač tarp pensinio amžiaus žmonių ir vaikų.

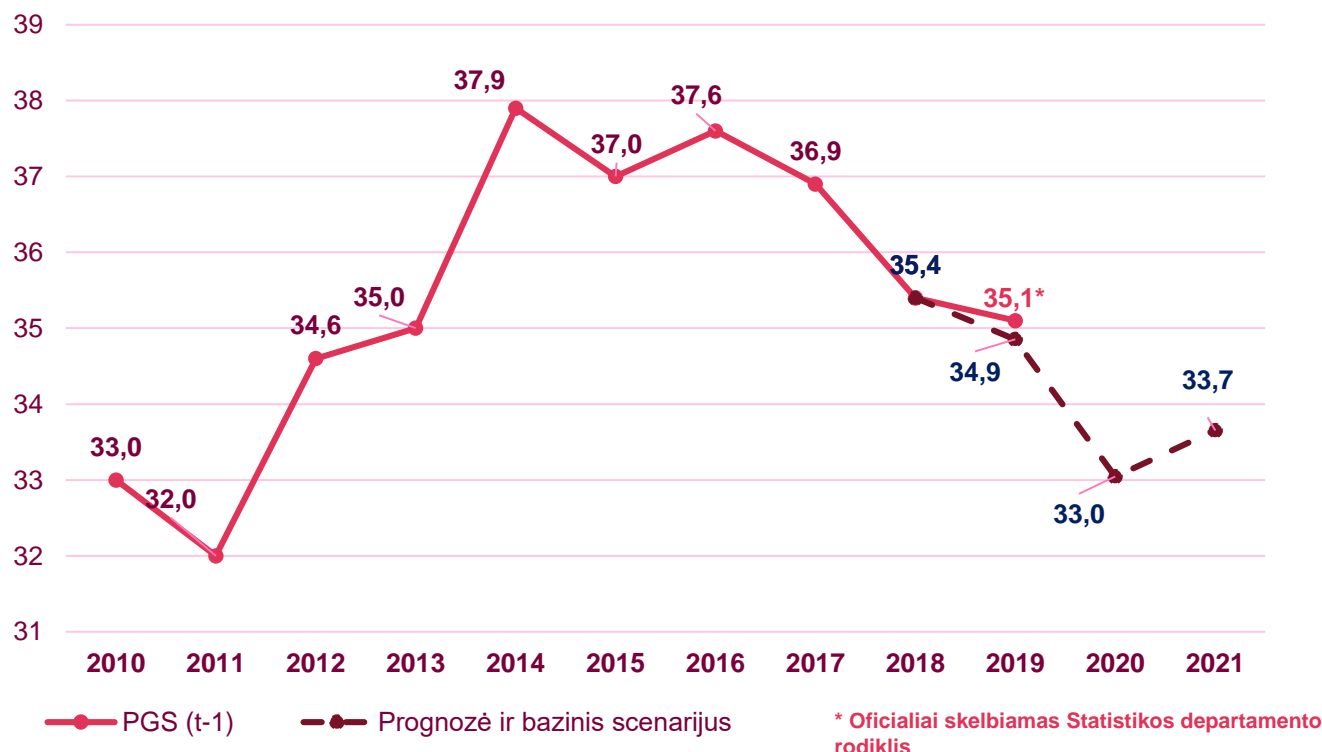
2021 m. matomas nedidelis skurdo didėjimas visose amžiaus grupėse, kiek mažiau – pensinio amžiaus asmenų (65+ m.) ir vaikų grupėje (0-17 m.).

NELYGYBĖS (GINI) DYDIS IR PROGNOZĖ

Vilniaus
universitetas

Nelygybės (Gini koeficiento) dydis ir prognozė

* faktiniai pajamų metai (PGS t-1)

2018-2020 m. duomenys rodo Gini matuojamos nelygybės mažėjimą.

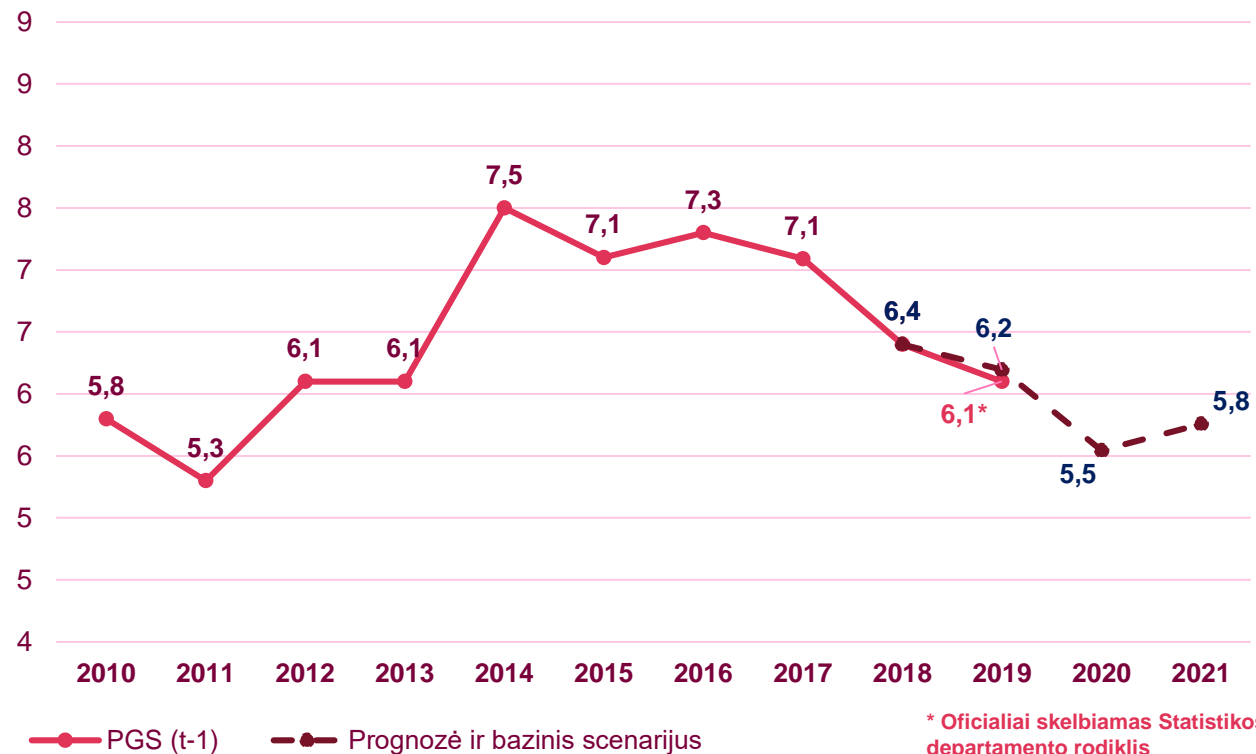
Prognozuojama, kad 2021 m. Gini koeficientas didės 0.7 punkto (iki 33.7%).

Nepaisant to, nelygybė išliks žemame Lietuvai lygyje, lyginant su 2012-2019 m. laikotarpiu.

NELYGYBĖS (S80/S20) DYDIS IR PROGNOZĖ

Pajamų paskiskirstymo koeficiento (S80/S20) dydis ir prognozė

* faktiniai pajamų metai (PGS t-1)

Prognozuojamas S80/S20 matuojamos pajamų nelygybės mažėjimas iki 2020 m. ir nedidelis didėjimas 2021 m.

- **Statistika ir prognozės 2019-2020 m. rodo palankias tendencijas Lietuvai santykinio ir absoliutaus skurdo, o taip pat nelygybės mažėjimo srityse bendroje populiacijoje ir pagal amžiaus grupes.**
- **Prognozės 2021 m. rodo, jog absoliutus skurdo lygis lyginant su 2020 m. išliks stabilus, o santykinis skurdo rizikos lygis, tikėtina, didės 0.5 p.p.** Visgi, skurdo rizika Lietuvoje išliks žemesnio lygio nei 2012-2019 m.
- **2021 m. prognozuojamas pensinio amžiaus asmenų skurdo rizikos mažėjimas.** Tai lems pensijų didėjimas dėl indeksacijos, naujos išmokos vienišiams asmenims. **Kitose amžiaus grupėse yra prognozuojamas skurdo rizikos didėjimas nuo 0.5 p.p iki 1.5 p.p.** Šias tendencijas lemia tai, jog dalis COVID-19 priemonių buvo peržiūrėtos, sugriežtintas kai kurių jų mokėjimas (pvz. darbo paieškos išmokos), atsisakyta vienkartinų su COVID-19 susijusių mokėjimų, o 2021 m. viduryje atšaukus karantiną dalis COVID-19 priemonių nustojo galioti.
- **Prognozuojama, kad 2021 m. Gini koeficientas didės 0.7 punkto (iki 33.7%).** Nepaisant to, nelygybė išliks žemame Lietuvai lygyje, palyginus su 2012-2019 m. laikotarpiu. **Visgi, Gini matuojamas nelygybės lygis Lietuvoje, tikėtina, išliks aukščiau ES vidurkio, kuris 2019 m. siekė 30.7%.** Analogiškos tendencijos prognozuojamos ir S80/S20 matuojamam atotrūkiui tarp didžiausias ir mažiausias pajamas gaunančių asmenų.

**Vilnius
universitetas**

AČIŪ UŽ DĖMESĮ!
